

Vervolgens schetste Pieke Molenaar van IMARES hoe het testen van nieuwe netaanpassingen in Nederland gebeurt. De samenwerking tussen vissers en wetenschappers werd aan de hand van een schema weergegeven. Vissers testen nieuwe innovaties uit en passen deze aan tot ze zelf tevreden zijn en hun doelen bereiken. Pas dan kunnen de wetenschappers mee om een data-analyse uit te voeren en te rapporteren. De aanwezigen gaven aan dat deze benadering ook voor het Belgische onderzoek zeer nuttig kan zijn.

Er is duidelijk een noodzaak aan selectievere vismethoden. Wat men niet vangt moet niet aangeland worden. ‘Choke species’ mijden uit het net wordt noodzakelijk. Dit werd de insteek voor een interessante discussie. De oplossingen die technische aanpassingen aan het vistuig kunnen bieden in het kader van de aanlandplicht werden besproken. Uit de discussie kwam ook naar voor dat het optimaliseren van het vistuig qua selectiviteit nauw samenhangt met het verbeteren van de overleving, deze twee doelstellingen zullen dan ook tezamen in het projectvoorstel worden opgenomen.

Verdere opvolging:

De Rederscentrale en ILVO slaan de handen in elkaar voor het verder uitwerken en indienen van het projectvoorstel ‘Vlaams Combituig’. Aanpassingen aan het vistuig ter verbetering van de selectiviteit en de overleving staan centraal. Ook aanpassingen om spekking te verminderen kunnen opgenomen worden. De medewerking van de sector voor het aanleveren van netaanpassingen en het uitvoeren van testen in commerciële omstandigheden is hierbij essentieel. In het projectvoorstel wordt ook financiële ruimte voorzien om de medewerking van de vaartuigen te vergoeden.

Hierbij een warme oproep aan reders, bemanning en nettenmakers om met ons samen te werken op zoek naar het “Vlaamse combituig”. Interesse? Neem vrijblijvend contact op met de Rederscentrale of het ILVO (els.vanderperren@ilvo.vlaanderen.be, heleen.lenoir@ilvo.vlaanderen.be).

Lancering Valduvis-website tijdens KennisKring “Innoverend Vissen”

Op de KennisKring werd ook de VALDUVIS-website officieel gelanceerd. Kim Sys en Arne Kinds stelden de stand van zaken van het VALDUVIS-traject voor en gaven een virtuele rondleiding op de website. Op de pagina ‘Mijn VALDUVIS’ kunnen reders hun duurzaamheidsscores opvragen. Dit kan voor elke vistrip afzonderlijk, maar ook op jaarbasis. Om zijn of haar scores te kunnen zien, heeft de reder een gebruikersnaam en een paswoord nodig (vrijblijvend aan te vragen bij Kim (kim.sys@ilvo.vlaanderen.be) of bij Arne (arne.kinds@ilvo.vlaanderen.be). De VALDUVIS-tool kwam er nadat supermarktketens steeds strengere duurzaamheidseisen begonnen te hanteren bij het aankopen van vis. Aan de hand van VALDUVIS wil ILVO reders informeren over hun duurzaamheid en dus hun mogelijkheden op de markt. www.valduvis.be

Met dank aan de medewerkers van de visveiling van Zeebrugge voor de goede ontvangst!

Toegenomen concurrentie voor Belgische tongvissers in de Noordzee

“Belgische tongvissers ondervinden sinds 2012 meer concurrentie in de Noordzee, wat zich kan vertalen in een lagere besomming en een onderbenut quotum”, dat zegt ILVO-onderzoeker Klaas Sys. Daarmee onderbouwt hij de stelling dat de Nederlandse pulsvisserij, commercieel actief in de Noordzee sinds 2012, voor belangrijke verschuivingen zorgt in de vangsten als gevolg van gewijzigde interacties tussen de vloeten.

Evolutie van de boomkorvloot in de Noordzee

De voorbije 10 jaar heeft de boomkorvisserij een sterke technologische evolutie doorgemaakt, vooral door het streven naar een verminderd brandstofverbruik, een verminderde impact van het vistuig op de zeebodem en een verhoging van de selectiviteit. Belgische reders opteerden om aanpassingen te maken aan de traditionele boomkor met kettingmat, om op die manier het gemengde karakter van de vangsten te behouden. De reders werden hiervoor bijgestaan door het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek ILVO. Door deze technologische ontwikkelingen, de daling van de brandstofprijzen en de verbetering van een aantal voor de Belgische visserij belangrijke visbestanden kon de Belgische zeevisserij de voorbije jaren opnieuw goede cijfers voorleggen. De Nederlandse visserij gooide het over een andere boeg: zij kozen ervoor om de traditionele boomkor te vervangen door ander vistuig en zich te specialiseren op bepaalde doelsoorten. Zo ontwikkelden er zich binnen de Neder-

landse vloot ruwweg 3 aparte segmenten: (i) een deel van de vloot richtte zich op de pladijvisserij met de twinrig, (ii) een ander deel van de vloot werd omgebouwd om zegenvisserij uit te oefenen (flyshoot) naar niet gequoteerde soorten zoals mul en, (iii) een derde deel van de vloot richtte zich op de tongvisserij door over te schakelen op de pulsvisserij. Voor de ontwikkeling van de pulsvloot verkreeg de Nederlandse visserij een uitzondering van Europa: initieel mocht slechts 5% van de vloot omschakelen naar elektrisch vissen, maar tot twee keer toe werd hiervoor een derogatie bekomen. Dat resulteerde in 84 licenties voor pulsvaartuigen.

De ontwikkeling van die pulsvloot zorgde voor een verschuiving binnen het visserijlandschap. Nederlandse boomkorvaartuigen werden traditioneel namelijk opgetuigd met wekkers voor de netopening. Deze wekkerkettingen – met als functie de vis op te schrikken – laten toe om mooie, egale visgronden te exploiteren aan een relatief hoge visnelheid (6-7 knopen). Deze visgronden bestaan uit zand of fijn grind en liggen hoofzakelijk centraal in het zuidelijke deel van de Noordzee. Belgische boomkorvaartuigen zijn er traditioneel op gericht om ruwere, stenige visgronden te exploiteren en maken hierbij gebruik van wekkerkettingen met een matrix design (kettingmatten). De Belgische vaartuigen zijn hierdoor traditioneel meer actief in het westelijk deel van de zuidelijke Noordzee.

© Karl Van Ginderdeuren

Bij elektrisch vissen wordt de vis echter opgeschrikt door elektrische impulsen en zijn de wekkerkettingen dus overbodig. Dit zorgt ervoor dat het gewicht en penetratiediepte van het vistuig afneemt en zodoende ook het brandstofverbruik (-50%). Omdat vissoorten naargelang hun morfologie anders reageren op elektrische impulsen heeft de elektrische visserij ook als voordeel dat er minder bijvangst is van ongewervelde bodemdieren en ondermaatse vis, en er in verhouding meer tong dan pladijs wordt gevangen. De afwezigheid van wekkerkettingen en de andere vangstsamenstelling beïnvloeden ook de tactische keuzes van vissers betreffende visgronden. Door de introductie van de puls, zijn Nederlandse vissers meer actief op ruwe en zachte visgronden die voorheen hoofdzakelijk door Belgische vissers geëxploiteerd werden.

Gevolgen voor Belgische boomkorvaartuigen

ILVO-onderzoeker Klaas Sys onderzocht het effect van deze verschuiving voor de Belgische boomkorvaartuigen (motorvermogen > 221 kW). Hiervoor werden competitieve interacties onderzocht tussen Belgische - en Nederlandse boomkorvaartuigen in het Zuidelijke deel van de Noordzee becijferd over een tijdsreeks van 8 jaar (2006 – 2013). Dit experiment werd gedaan op basis van de verschillende exploitatiepatronen van Belgische en Nederlandse vissers. Daar waar Belgische vissers actief zijn gedurende de hele week (van maandag t.e.m. zondag), gaan Nederlandse vissers volgens een vast patroon te werk waarbij op zondagavond uitgevaren en op vrijdagmorgen aangeland wordt. Het logische gevolg is dat er van maandag tot en met donderdag gemiddeld meer vaartuigen actief zijn dan van vrijdag tot

en met zondag wanneer Nederlandse vaartuigen in de haven liggen.

Voor de analyse werd gebruik gemaakt van gegevens over tong en pladijs uit de aanvoerstatistiek. Voor tong, de belangrijkste doelsoort in de besomming (+/- 60%), bleek dat de vangsten door Belgische vaartuigen gedurende weekdagen (Ma-Do) gemiddeld 4% lager waren dan tijdens het weekend (Vrij-Zo) tijdens de periode 2006-2013. Voor de vangsten van pladijs daarentegen, werd geen verschil vastgesteld. Een meer gedetailleerde analyse toonde aan dat de competitie voor de tongvisserij toenam. In 2006-2011 was het verschil tussen de week en weekendvangsten minder dan 5%, terwijl dit in 2012 en 2013 respectievelijk 16% en 13% was, wat neerkomt op een verschil in de dagelijkse besomming van respectievelijk 11% en 9%. Deze toegenomen competitie kwam overeen met de ontwikkeling van de Nederlandse pulsvisserij sinds 2012, toen 42 pulsvaartuigen actief werden. Tegelijk werd vastgesteld dat Belgische boomkorvissers in 2012 en 2013 veel minder actief waren in het Zuidelijke deel van de Noordzee in vergelijking met de voorgaande jaren. Bijgevolg bleef het zéér waardevol Noordzee tongquotum sterk onderbenut, met 39% en 52% in respectievelijk 2012 en 2013.

Contact: Klaas.Sys@ilvo.vlaanderen.be

Sys, K., Poos, J.J., Van Meensel, J., Polet, H., and Buysse, J. Competitive interactions between two fishing fleets in the North Sea. ICES Journal of Marine Science, doi: 10.1093/icesjms/fsw008.

Op vraag van de betrokken rederij publiceren we de volgende aankondiging:

VISSERSVAARTUIG N.57 TE KOOP

Goed onderhouden euro-/garnaalkotter N.57 Spes nova met licentie.

- volledig volautomatische garnaallijn
- motor Mitsubishi bouwjaar 2011
- Marelec systeem
- nieuwe radar 2117
- echolood 2014
- piloot 2012
- nieuwe koelinstallatie en nieuwe ijsmachine 2015.

Inhoud brandstoftank 35.000 liter, watertank 10.000 liter

Contact: tel. 0031 636 159 749